

Svenska lantbrukssällskapens
förbund

**Med ekonomiskt kunnande mot en
konkurrenskraftig frilandsodling
HORTIHUB-projektet
- vad har vi lärt oss**

Nina Sevelius, SLF

26.3.2025

Finansieras av JSM,
Gårsbrukets
utvecklingsfond
Makera

Grönsaksodling, vad lärde vi oss

- Trädgårdsodling är mycket marknadsberoende, stöden ej så viktiga
- Marknadsriskerna kontrolleras också av växtföljden
- Inom trädgårdsproduktionen måste man sälja sin skörd
- Arbetstiden – användning och uppföljning är viktigt
- Skördevariationerna borde minimeras
  - morotsskördarna hade hållit sig ganska stabila 2012-21
  - lökskördarna ökat i Egentliga Finland och på Åland
  - däremot en nedåtgående trend för kål i Satakunta och Nyland
- Klimatförändringen påverkar odlingen liksom stödsystemet
- Markbördighet, växtskyddet, bevattning, dränering och sortvalet är viktigt
- Ny utrymmen & maskiner för grönsaksodling, hur få finansiering?

Grönsaksodling, vad lärde vi oss

- Steg till ny grönsaksodlare, klara tips behövs
  - Var börjar jag och hur går jag vidare
  - Finansiering, utbildning, kunskapsutbyte och information, mentorskap, varifrån och på vilka villkor få rådgivning, vart skall jag sälja
  - Vad göra när på säsongen – inom Hortihub gjorde vi tidsschema för arbetsuppgifter inom morot, kål och lökodling
- Starta ett trädgårdsföretag
<https://www.slf.fi/publikationer/tradgard/>

Skördevariationer och hantering av dessa – grönsaksodlarnas syn

- Skördens kvantitet och kvalitet har stor inverkan på grönsaksodlingens ekonomiska resultat
- Grönsaksodlare anser att följande faktorer har den störst inverkan på variationen i skörd (kvantitet och kvalitet)
  - Torka
  - Skadegörare
  - Värmebölja
  - Övrigt: för vått, ösregn, ogräs, för liten bevattning, markförhållanden, för mycket arbete

11 grönsaksodlare intervjuades inom Hortihub-projektet

- 5 lök
- 4 vitkål
- 3 morot

Kan skördevariationerna kontrolleras?

- Måttligt, svarar 7 av 11 grönsaksodlare
- Bra, ansåg 3 grönsaksodlare
- I viss utsträckning, svarade 1 odlare

De viktigaste åtgärderna de 5 senaste åren

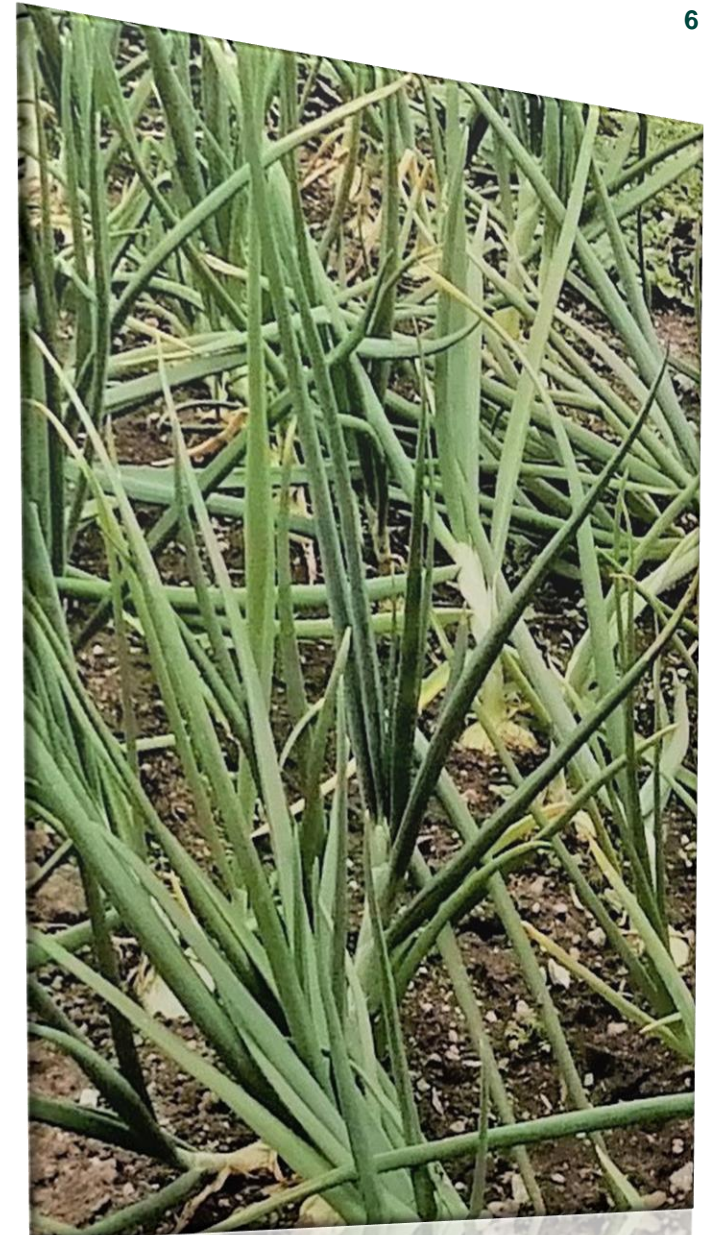
- Växtskydd
- Bevattning
- Schemaläggning av odlingsåtgärder och noggrann planering

Och hur ser det ut i framtiden?

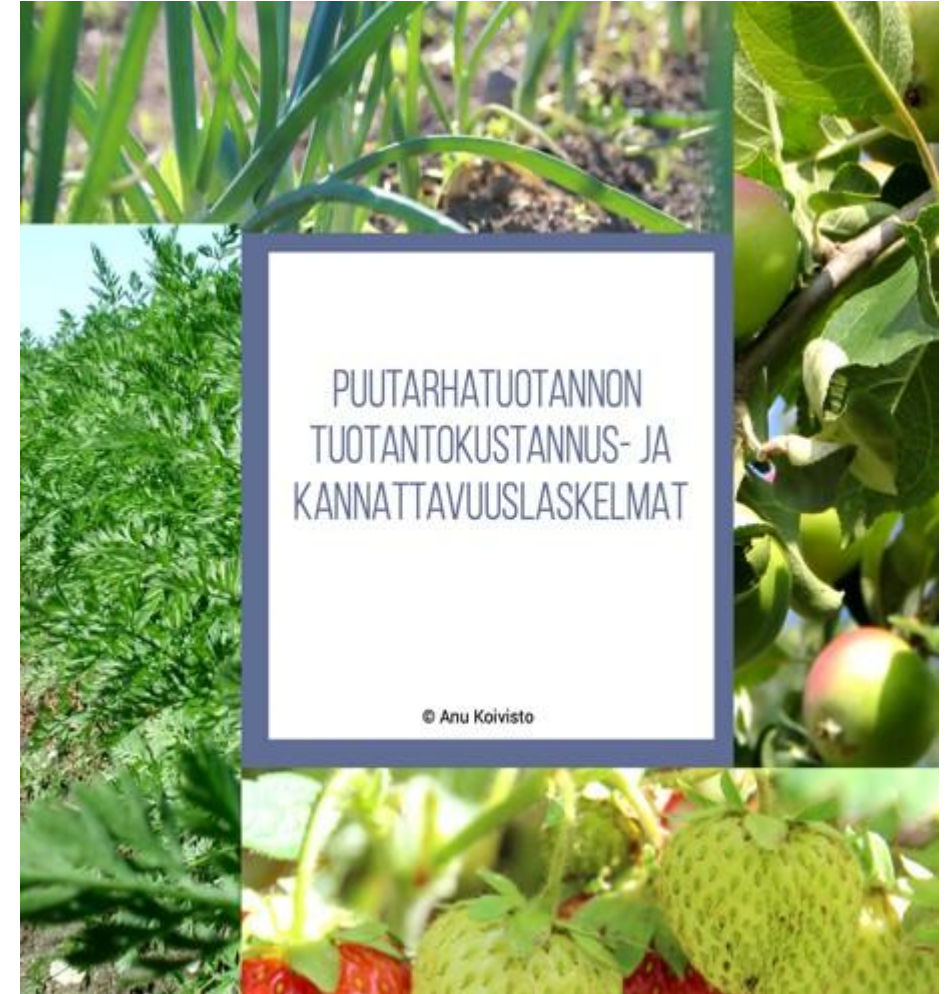
- Bevattningen blir allt viktigare
- Så blir också en allt noggrannare schemaläggning och planering av odlingen
- Växtskyddet är viktigt – finns en stor oro för tillräcklig tillgång på växtskyddsmedel
- Nya odlingsmetoder lyftes även upp – såsom bättre växelodling, regenerativa odlingsmetoder, samarbete
- Förutom skördevariationerna är priset odlaren får viktigt

Prognostisering och framsynthet är viktigt!

Att följa upp sin ekonomi är också viktigt

- Lönsamhetskalkyler är viktiga
- <https://www.puutarhaekonomia.fi/>
- Uppdateringar på kommande inom kort:
  - Uppdrivning av kålplantor
  - Produktion av lök från frö
  - Kostnads kalkyl för användning av insektnät
  - Noggrannare uppskattning av arbetstiden: jordgubbs-, morots- och kålodling

Växtodling ilmastoviisas.fi

- Växtsäsongen blir allt längre
- Gränserna för odling flyttas längre norrut
- Ökad växttillväxt
- Nya grödor introduceras och grödorna blir mer diversifierade
- Ökad odling av höstsådda grödor
- Ökad risk för skadegörare
  - Nya skadegörare, växtsjukdomar och ogräsarter sprider sig till Finland
  - Förändringar i arter och dynamik hos skadegörare och deras naturliga fiender
  - Ökat behov av övervakning och bekämpning av skadegörare
- Ökade problem för jordbruksgrödor till följd av extrema väderfenomen, såsom långvariga perioder av värme och torka, kraftiga regn och översvämningar
- Ökad nederbörd under hösten ökar risken för näringsförluster och erosion
- Markens beskaffenhet och kolinlagring blir allt viktigare för växtodlingen
- Minskad efterfrågan på energi för uppvärmning
- Ökad efterfrågan på kylenergi

Trädgårdsodling och klimatförändring ilmastoviisas.fi

- Längre växtsäsong, varmare vintrar
- Fruktodling expanderar längre norrut
- Avkastningen kan öka
- Nya sorter och arter frodas (t.ex. päron, plommon, björnbär, vinrankor, vattenmelon)
- Övervintringen kan försvåras av snöfria vintrar och enstaka frost
- Ökad nederbörd kan öka förekomsten av växtsjukdomar och minska övervintringen
- Minskat uppvärmningsbehov för växthus, men ökat ljusbehov med ökat molntäcke
- Ökad risk för frost på våren
- Dyrare produktionsteknik behövs
- Behov av mer vinterhärdiga, sjukdoms- och skadedjursresistenta sorter
- Ökad användning av växtskyddsmedel
- Finlands roll som livsmedelsproducent kan öka